

21 Ιουλίου, 1989

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ (Αρ.1),

Καθ' ης Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 269/87)

Ανάκληση διοικητικής πράξεως — Παράνομη Διοικητική πράξη — Δεν επιτρέπεται μετά από παρέλευση μακρού χρόνου, εκτός αν την επιβάλλουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος ή ήταν προϊόν δολίας ή απατηλής ενεργείας του διοικουμένου — Υποχρέωση της διοικήσεως να ενεργεί καλή τη πίστει — Το εύλογο του χρόνου είναι θέμα πραγματικό.

5

Ο Αιτών υπέβαλε δύο φορολογικές δηλώσεις για την ίδια διάθεση ακινήτου περιουσίας. Ο Διευθυντής Εσωτερικών Προσόδων, αφού εξέτασε την πρώτη δήλωση, επέβαλε φόρο. Ο Αιτών προσέβαλε την πράξη με Αίτηση Ακυρώσεως.

10

Ενώ η Αίτηση Ακυρώσεως εκκρεμούσε το φορολογικό γραφείο Λάρινακας εν αγνοία της πρώτης φορολογίας επέβαλε άλλη φορολογία, αφού εξέτασε την δεύτερη δήλωση, ευνοϊκότερη για τον Αιτούντα.

15

Η πλάνη ανεκαλύφθη 4 περίπου μήνες μετά την έκδοση της δεύτερας φορολογίας, οπότε ο Διευθυντής Εσωτερικών Προσόδων την ανεκάλεσε.

Ο Αιτών κατεχώρησε την παρούσα Αίτηση Ακυρώσεως κατά της εν λόγω ανακλητικής πράξεως.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού αναφέρθηκε στις αρχές, που διέπουν την ανάκληση παρανόμων διοικητικών πράξεων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο καθ' ου η Αίτηση είχε υποχρέωση να την ανακαλέσει (*Pavliades v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 217), ενώ ο χρόνος, που είχε παρέλθει από της εκδόσεως της ανακληθείσας πράξεως μέχρι της ανακλήσεώς της δεν ήταν τέτοιος, ώστε να εμποδίζει την ανάκληση.

5
10
15
20
25
30

Η Αίτηση Ακυρώσεως απορρίπτεται. Ουδεμία διαταγή για έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

15
20
25
30

Charalambides v. Republic 1964 C.L.R. 326,
A & S Antoniadis & Co. v. Republic (1965) 3 C.L.R. 673,
Paschali v. Republic (1966) 3 C.L.R. 593,
Yiangou and Another v. Republic (1976) 3 C.L.R. 101,
Andreou v. Republic (1985) 3 C.L.R. 809 ,
Yiorgallides v. P.S.C. (1986) 3 C.L.R. 99,
Χατζηπαναγή ν. Δημοκρατίας 1989) 3 Α.Α.Δ. 1079,
Παπαδόπουλος ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 973,
Pavliades v. Republic (1967) 3 C.L.R. 217.

Προσφυγή.

35
40

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Διευθυντή Εσωτερικών Προσόδων, με την οποία ανακάλεσε τη βεβαίωση και επιστολή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών που κοινοποιήθηκε στον αιτητή στις 30 Μαρτίου, 1987.

Α. Γεωργιάδου (κα), για τον Αιτητή.

Α. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ'ων η αίτηση.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή αυτή ο αιτητής προσβάλλει την απόφαση του Διευθυντή Εσωτερικών Προσόδων (ο “Διευθυντής”), με την οποία ανακάλεσε τη Βεβαίωση και επιβολή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών Αρ. 860001, ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου, 1986, που κοινοποιήθηκε στον αιτητή στις 30 Μαρτίου, 1987. 5

Η μητέρα του αιτητή ήταν ιδιοκτήτρια διώροφης οικίας στη Λάρνακα, τεμάχιο 272, Μπλοκ ΧΛΙ, Φύλλο/Σχέδιο 57/Ι/ΙΙΙ Το 1975 μεταβίβασε με δωρεά στον αιτητή το 1/3 μερίδιο και στον αδελφό του Γεώργιο Εύστρατιου τα άλλα 2/3. 10

Στις 28 Ιουλίου, 1983, οι συνιδιοκτήτες πώλησαν το ακίνητο για ΛΚ50,000.-. 15

Ο αιτητής, ιδιοκτήτης του 1/3 ιδανικού μεριδίου, έλαβε από τη διάθεση αυτή ΛΚ16,667.-. Στις 24 Απριλίου, 1986, κατέθεσε Δήλωση Διάθεσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας στο Γραφείο Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων Λάρνακας, με βάση τον περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο του 1980 (Αρ. 52/80), (ο “Νόμος”). 20

Στις 4 Ιουνίου, 1986, για την ίδια διάθεση, της ίδιας ιδιοκτησίας, υπόβαλε Δήλωση στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων στη Λευκωσία. 25

Στις 6 Ιουνίου, 1986, ο Διευθυντής επέβαλε φορολογία για τη διάθεση της ιδιοκτησίας, με βάση τη δήλωση που υποβλήθηκε στις 4 Ιουνίου, 1986, στη Λευκωσία. Ο Διευθυντής αποδέχτηκε τη Δήλωση που υποβλήθηκε αναφορικά με το προϊόν διάθεσης, αλλά μείωσε τα ποσά που διεκδικούσε ο αιτητής για εξαιρέσεις και άλλα έξοδα. 30

Ο αιτητής υπόβαλε ένσταση μέσω του συμβούλου του, κ. Τάκη Ζεμπύλα, στις 9 Ιουνίου, 1986, για τους πιο κάτω λόγους:- 35

“Είναι υπερβολική.

Δεν παραχωρήθηκε έκπτωση για ιδιοκατοικία ΛΚ10,000.- αλλά αναλογία.

Είναι αντισυνταγματική.

Δεν είναι σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου

Είναι αυθαίρετη.

Δεν ελήφθησαν υπόψη τα πραγματικά γεγονότα.” 40

Στις 20 Ιουνίου, 1986, ο ίδιος σύμβουλος του αιτητή, με επιστολή του στο Διευθυντή, ζήτησε να φορολογηθεί ο πελάτης του όπως πιο κάτω:-

5 “Ανδρέας Ευστρατίου 02869454/830001

Επειδή δεν επιτεύχθηκε συμφωνία παρακαλώ να διευθετησετε να πληρώσει όπως πιο κάτω:

10	Πώληση 1/3		£16,667.00
	Μείον αξία		5,000.00
			<hr/>
			11,667.00
	Μείον κατοικία	£10,000.00	
15	λογιστικά και		
	εκτιμήσεις	100.00	10,100.00
		<hr/>	<hr/>
	κέρδος		1,567.00
20	φόρος 20%		<hr/> <hr/>
			£313.40

και να αποφασίσετε την ένσταση για το υπόλοιπο”.

25 Ο Διευθυντής, ύστερα από εξέταση της υπόθεσης, στις 21 Ιουνίου, 1986, αποφάσισε την ένσταση, κοινοποίησε στον αιτητή την απόφασή του και έστειλε Ειδοποίηση Επιβολής Φορολογίας.

30 Με την απόφασή του ο Διευθυντής αποδέχτηκε τη Δήλωση του αιτητή αναφορικά με το προϊόν διάθεσης και αγοραία αξία στην ουσιαδή ημερομηνία - 27 Ιουνίου, 1978. Επέτρεψε ΛΚ100.- έξοδα σύμφωνα με τη επιστολή του συμβούλου, ημερομηνίας 20 Ιουνίου, 1986. Δεν αποδέχτηκε τον ισχυρισμό για
35 ιδιοκατοίκηση, γιατί ο ίδιος ο αιτητής είπε ότι χρησιμοποιούσε την κατοικία μόνο τα Σαββατοκυριακά και τις διακοπές.

40 Ο αιτητής με την προσφυγή Αρ. 582/86 πρόσβαλε τη νομιμότητα της πιο πάνω απόφασης του Διευθυντή, που καταχωρίστηκε στις 17 Σεπτεμβρίου, 1986.

Το Γραφείο Λάγνακας του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων,

που αγνοούσε τα πιο πάνω, στις 23 Σεπτεμβρίου, 1986 επέβαλε φορολογία με Αρ. 860001, με βάση τη Δήλωση Διάθεσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας που είχε υποβάλει ο αιτητής στις 24 Απριλίου, 1986.

5

Κατά τη διερεύνηση των φακέλων για την ετοιμασία των σχετικών εγγράφων για τους σκοπούς της προσφυγής 582/86 έγινε αντιληπτή από το Διευθυντή η δεύτερη φορολογία που επιβλήθηκε από το Γραφείο Λάρνακας.

10

Το Άρθρο 3 του Νόμου προβλέπει ότι ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την καλή και πιστή εφαρμογή του Νόμου και μπορεί να προβαίνει σε κάθε ενέργεια, που ήθελε κρίνει αναγκαία ή σκόπιμη, για την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου. Η άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων, που αναφέρονται στην εφαρμογή του Νόμου μπορεί να ανατίθενται από το Διευθυντή σε άλλο ή άλλους λειτουργούς του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

15

Και οι δυο φορολογίες επιβλήθηκαν από αρμόδια όργανα.

20

Η φορολογία που επιβλήθηκε στη Λάρνακα ακυρώθηκε στις 26 Ιανουαρίου, 1987, και στις 30 Μαρτίου, 1987 στάλθηκε στον αιτητή η πιο κάτω επιστολή:-

25

“Αναφέρομαι στη φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών με αρ. 860001 που επιβλήθηκε εκ παραδρομής από το Γραφείο μου στη Λάρνακα στις 23 Σεπτεμβρίου 1986 και σας πληροφορώ ότι ακυρώθηκε.

30

Η φορολογία με αρ. 830001 με κώδικα 4 που επιβλήθηκε από το Γραφείο μου στη Λευκωσία στις 21 Ιουνίου 1986 και για την οποία έχετε καταθέσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας, ισχύει και είναι πληρωτέα”.

35

Αυτή είναι η απόφαση την οποία προσβάλλει ο αιτητής.

Ο δικηγόρος του αιτητή υπόβαλε, ότι ο Διευθυντής δεν είχε εξουσία να ανακαλέσει την πράξη της φορολογίας του Γραφείου Λάρνακας, γιατί δημιουργήθηκε συμφέρον προς όφελός του, επειδή ήταν πιο ευνοϊκή για το φορολογούμενο

40

από τη φορολογία που επιβλήθηκε στη Λευκωσία και ότι ο χρόνος από την ημερομηνία της φορολογίας μέχρι την ημέρα της ανάκλησης δεν ήταν εύλογος.

- 5 Ο δικηγόρος του Διευθυντή ισχυρίστηκε, ότι η διοικητική πράξη ήταν εσφαλμένη και μπορούσε να ανακληθεί ελεύθερα μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Η επίδικη φορολογία ήταν εσφαλμένη, γιατί είχε ενωρίτερα επιβληθεί άλλη φορολογία. Η φορολογία που ανακλήθηκε επιβλήθηκε κατά λάθος και αποτελούσε νέα φορολογία, η οποία ούτε ανακαλούσε ούτε επηρέαζε τη φορολογία, αντικείμενο της προσφυγής 582/86. Η ανάκληση έγινε μέσα σε εύλογο χρόνο, ορθά και μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας.
- 10 Η ανάκληση είναι εκτελεστή διοικητική πράξη που υπόκειται στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία του Δικαστηρίου. Με την ανάκληση εξαλείφεται η προηγούμενη πράξη. Η ανάκληση των νομίμων διοικητικών πράξεων είναι επιτρεπτή, εφόσον δεν θίγονται δικαιώματα των πολιτών που δημιουργήθηκαν με την πράξη που ανακαλείται, ή για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Οι παράνομες πράξεις, δηλαδή πράξεις που εκδόθηκαν κατά παράβαση νόμου και εκείνες που εκδόθηκαν με πλάνη για τα πράγματα, μπορούν να ανακληθούν. Η ανάκληση όμως δεν επιτρέπεται ύστερα από την παρέλευση μακρού χρόνου, εκτός αν λόγοι δημόσιου συμφέροντος την επιβάλλουν, ή η πράξη που ανακαλείται στηρίχτηκε σε δόλια ή απατηλή ενέργεια του ενδιαφερομένου προσώπου. (Βλ *Charalambos Charalambides and The Republic of Cyprus, through (a) The Minister of Finance. (b) The Council of Ministers* (1964) C.L.R. 326, σελ. 334. *A & S Antoniadēs & Co. and The Republic of Cyprus, through The Minister of Finance* (1965) 3 C.L.R. 673, σελ. 682, *Iro Paschali and The Republic of Cyprus, through 1. The Public Service Commission, 2. The Minister of Finance* (1966) 3 C.L.R. 593, σελ. 609, *Nicolas Yiangou and Another v. Republic (Minister of Commerce and Industry)* (1976) 3 C.L.R. 101, σελ. 105, *Andreou v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 809 *Yiorgallides v. P.S.C.* (1986) 3 C.L.R. 99, *Σοφούλλης Χατζηπαναγή ν. Της Δημοκρατίας της Κύπρου, μέσω 1. Του Υπουργείου Εσωτερικών, 2. Του Διευθυντή Υπηρεσίας Εγγραφής* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1079).
- 15
20
25
30
35
40

Η ανάκληση εξ ολοκλήρου διοικητικής πράξης ενεργεί ex

της και επιφέρει εξαφάνιση του αντικειμένου της - (βλ. **Χρίστος Παπαδόπουλος ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας** (1989) 3 Α.Α.Δ. 973).

Ο καθηγητής Δαγτόγλου στο Σύγγραμμά του "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο Α'", σελ. 180 παρατηρεί:- 5

"2. Η αρχή της νομιμότητας, συνεπώς εφαρμοζόμενη, απαιτεί από την διοίκηση όχι μόνο να τηρεί το δίκαιο κατά την έκδοση των πράξεών της, αλλά και να ανακαλεί τυχόν εκδοθείσα παράνομη πράξη αποκαθιστώντας έτσι την έννομη τάξη. Η βασική αυτή υποχρέωση της διοικήσεως προς αποκατάσταση της νομιμότητας υπάρχει ανεξαρτήτως προσφυγής του θιγομένου ιδιώτη και παραμένει υφισταμένη και μετά την πάροδο της προθεσμίας της αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας". 10 15

Η αρχή της νομιμότητας επιβάλλει στη Διοίκηση την ανάκληση κάθε παράνομης πράξης. Στην άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας για ανάκληση πράξης η Διοίκηση πρέπει να ενεργεί με καλή πίστη, με γνώμονα την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του ιδιώτη έναντι των διοικητικών πράξεων που επιβάλλει τη διατήρησή τους και την αρχή της υπεροχής του δημόσιου συμφέροντος που μπορεί να επιβάλλει άλλοτε τη διατήρηση και άλλοτε την ανάκληση. 20 25

Στην υπόθεση **Byron Pavlides v. Republic (Commissioner of Income Tax and Another)** (1967) 3 C.L.R. 217, στις σελ. 228-229 η Ολομέλεια είπε:- 30

"The learned trial Judge, in rejecting Appellant's submission on this issue, found that the second assessments were made in error and had this to say in his Judgment at p. 550 of the report: 35

'In my opinion an administrative act which has been done in error must, in most cases, be cancelled when the author of such act has become aware of such error. Such cancellation is, of course, without prejudice to the rights of the citizen to obtain redress in cases where he may have suffered any damage in consequence of such error'. 40

He then went on to state at p. 551:

5 'As I have already stated the Respondent, in my opinion, had a duty, in accordance with the accepted principles of Administrative Law pertaining to administrative acts, which have been done in error, to rectify such error by cancelling
10 such administrative acts. I am of the opinion that this duty to cancel the three administrative acts, which resulted in the second assessments in respect of the three years of assessments in question, was duly discharged by the Respondent when he became aware of the error and the Applicant was accordingly
15 informed of this by Exhibit 3, where it was expressly stated that the assessments in question 'were done so under misapprehension and should now be considered as cancelled, the reason being that he (the Appellant) had already paid the tax on the original assessments'.

20 We are in full agreement with the above reasoning of the learned trial Judge. It is abundantly clear, in our view, that the second assessments were made in error. They were a mere duplicity and they did not in any way constitute new assessments under any provision of law authorizing their making, nor could they be said to have been intended to be revocations of the first assessments. In our opinion, therefore,
25 the Commissioner of Income Tax has acted without proper legal basis at all in sending the second assessments to the Appellant; such assessments were void ab initio and the Respondent had a duty and was bound to cancel them".

30 Στην παρούσα υπόθεση η επιβολή φορολογίας που ανακλήθηκε έγινε με λάθος, με άγνοια της φορολογίας που επιβλήθηκε στη Λευκωσία και της προσφυγής που εκκρεμούσε. Δεν είχε σκοπό την ακύρωση ή τροποποίηση της υφιστάμενης διοικητικής πράξης για το ίδιο αντικείμενο. Το απόσπασμα από την υπόθεση *Pavlidis*, όχι μόνο δικαιολογεί, αλλά και επιβάλλει
35 την ανάκληση της φορολογίας που επιβλήθηκε από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων Λάρνακας.

40 Το εύλογο του χρόνου είναι θέμα πραγματικό, το οποίο αποφασίζεται στην κάθε περίπτωση, ανάλογα με τα περιστατικά της.

Η φορολογία που ανακλήθηκε επιβλήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου, 1986. Η ανάκληση έγινε στις 26 Ιανουαρίου,

1987 και ο αιτητής ειδοποιήθηκε στις 30 Μαρτίου, 1987. Δε βρίσκω ότι ο χρόνος δεν ήταν εύλογος.

Ο αιτητής δεν έχει υποστεί καμιά ζημιά, γιατί η προσφυγή του 582/86 συνεχίστηκε χωρίς κανένα επηρεασμό. 5

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται.

Καμιά διαταγή για έξοδα. 10

Η Αίτηση Αναρώσεως απορρίπτεται. Ουδεμία διαταγή για έξοδα.